

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้

แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/53

วันที่ 20 – 21 พฤษภาคม 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 60 คน

จาก อบต.ปางมะผ้า อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษสถาบันส่งเสริมและ พัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

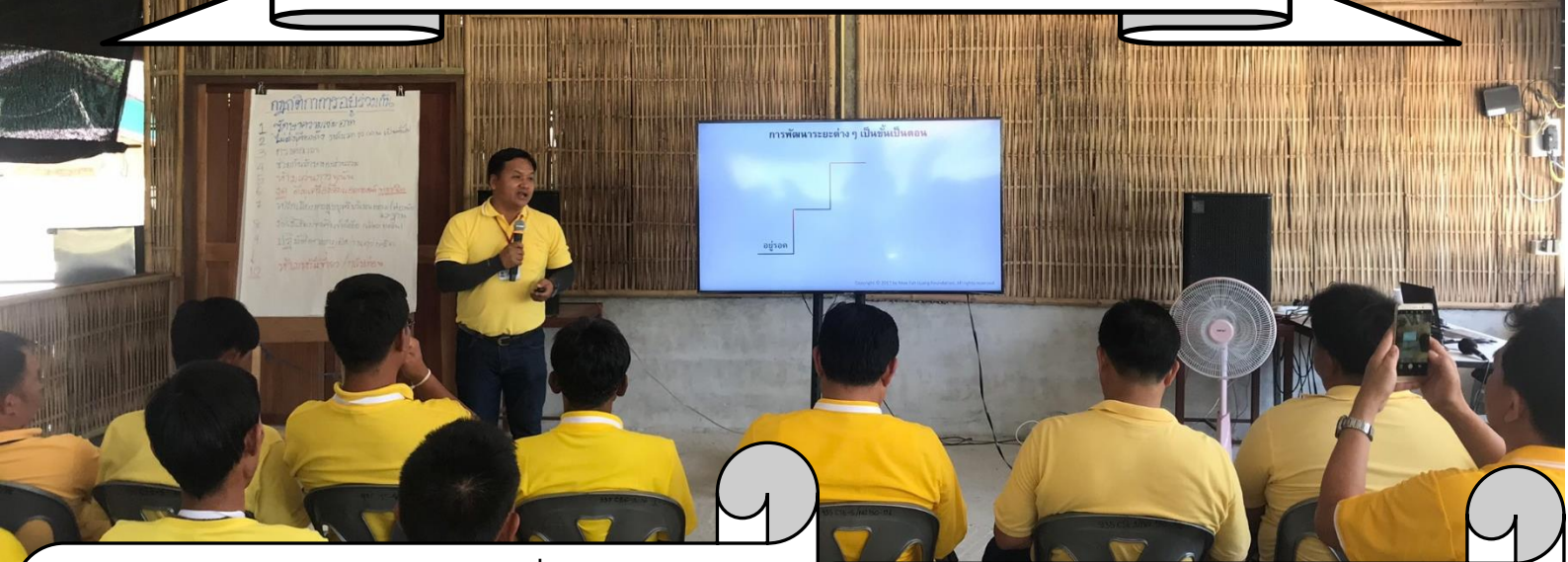
กล่าวต้อนรับผู้เข้าอบรมซึ่งประกอบไปด้วย
นายอำเภอปลัดอำเภอ ผู้แทนจากส่วนราชการของอำเภอ
ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกเทศบาลตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
และผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบลปางมะผ้า
อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ได้เข้าร่วม
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนว
พระราชดำริ “การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”ตามศาสตร์
พระราชชา

ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็น
โครงการตามพระดำริของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า
พัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี โดยให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระราชูปถัมภ์ เข้ามาดำเนินการโดยใช้การพัฒนา
ทางเลือก ด้วยศาสตร์พระราชชา และ ดำรงแม่ฟ้าหลวง
ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของคนในพื้นที่และให้โอกาสคนในการ ลด ละ เลิก
ยาเสพติด อย่างยั่งยืน

สำหรับหลักสูตรการอบรมนี้รัฐบาลได้แต่งตั้ง
คณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ มี
นโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอ
ชายแดนใน 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย
แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 19 อำเภอ โดยให้
มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดำเนินการฝึกอบรมให้
ความรู้แนวทางพระราชดำริ “การเข้าใจ เข้าถึง
พัฒนา”

สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วน
ร่วมแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำประสบการณ์
การเรียนรู้แนวทางพระราชดำริหลักการทรงงาน และ
ศาสตร์พระราชชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปปรับใช้
ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อ
พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาของชุมชน โดย
ชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน และท้องถิ่น
สนับสนุนงบประมาณ

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ
คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดู
ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาส
และทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเอง
และอยู่กับชุมชนได้

2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ
ขั้นอยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึง
โครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มี
รายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ
การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้

3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่
ครอบคลุมทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ
ปลายน้ำ โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริง
ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้
สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อม
ของชาวบ้านในการสละแรงงาน

4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร
โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผล
ผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่
เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้
อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลง
เกษตรด้วยระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม
และชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงานบูรณาการร่วมกับ
หน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่า
วัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : หากในหมู่บ้านไม่มีตอมหรือสันเขา เพราะเป็นพื้นที่
ราบสามารถทำได้หรือไม่

ตอบ : แนะนำให้สำรวจแหล่งน้ำก่อน หากไม่มีไม่แนะนำให้
สร้าง ทั้งนี้สามารถทำบ่อพวงได้แต่การนำน้ำไปอาจจะ
ต้องใช้เครื่องสูบน้ำ และใช้ไฟฟ้าจากแผงโซลาเซลล์นำ
น้ำขึ้นมาสูบ่อ

ถาม : ในการขุดบ่อหนึ่งบ่อโดยใช้แรงงานคนขุด ใช้
ระยะเวลานานเท่าใด

ตอบ : อยู่ที่จำนวนคนขุด ถ้าคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
มาก ภายใน 10 วัน ก็สามารถขุดเสร็จได้

ประเด็นแลกเปลี่ยน

ในพื้นที่ อบต.ปางมะผ้า มีปัญหาเรื่องน้ำ ไม่มีแหล่ง
น้ำ เพราะไม่มีป่า ขาดน้ำในการเพาะปลูกการทำ
การเกษตรในช่วงหน้าแล้ง และปัญหาของพื้นที่ทำกิน
อยู่ในเขตป่าไม้ มีการบุกรุก เผาป่า เพื่อที่จะขยาย
แหล่งที่พักอาศัย รวมถึงขยายพื้นที่เพื่อทำเกษตรไร่
เลื่อนลอย

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน
ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่
ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่
เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการ
จัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย
เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผล
เดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อ
การส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต
และการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงในพื้นที่โครงการร้อย
ใจรักษ์ มีผู้ได้รับรองมาตรฐาน GAP แล้วหรือไม่

ตอบ : กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
เรียบร้อยแล้ว

ถาม : พื้นที่ทำกินบริเวณโครงการร้อยใจรักษ์มีโฉนดหรือ
เอกสารสิทธิ์หรือไม่

ตอบ : พื้นที่บริเวณนี้ไม่มีโฉนดและเอกสารสิทธิ์ใดๆ

ถาม : การใช้สารเคมีสำหรับดูแลรักษาผลผลิตมะม่วง
ควรใช้ในช่วงใด

ตอบ : ใช้สารเคมีในช่วงออกดอกและออกผลผลิต หลังจาก
ที่ห่อถุงคาร์บอนเราจะต้องใช้สารเคมี

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อู่โตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 -1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน(เป้าหมาย คือ อยากรู้ให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปุ๋ยสัตว์)

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ และการส่งเสริม 1 ไร่ 1 แสน เป็นของโครงการร้อยใจรักหรือชาวบ้าน

ตอบ : เป็นของโครงการฯ ซึ่งในเรื่องของพื้นที่ทางโครงการจะเช่าพื้นที่ชาวบ้าน และให้ชาวบ้านมาทำงานร่วมกัน ชาวบ้านก็จะได้มีความรู้และการดูแลในนาของตนด้วย

ถาม : พักทองอยู่ปูนตั้งแต่ปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวและนำไปจำหน่ายใช้ระยะเวลากี่เดือน

ตอบ : 3 เดือน

ถาม : มีตลาดที่รองรับผลผลิตพักทองอยู่ปูนหรือไม่

ตอบ : ชาวบ้านจะปลูกให้โครงการหลวงหมอกจำ่ม ส่วนคนที่ไม่ได้ปลูกส่งโครงการหลวงจะนำผลผลิตส่วนหนึ่งมาจำหน่ายที่ตลาดชุมชนโครงการร้อยใจรัก

ถาม : สูตรปุ๋ยหมักชีวภาพและมีวิธีทำอย่างไร

ตอบ : ปุ๋ยสูตร PR และอีเอ็มค ขี้วัว 200 กิโลกรัม ปุ๋ยขุบเปอร์โซดาคอน 10 กิโลกรัม กรดอะมิโน 1.5 กิโลกรัม ปุ๋ย สูตร 46-0-0 2 กิโลกรัม สูตร 15-15 2 กิโลกรัม เอาส่วนผสมละลายในน้ำ แล้วจึงนำไปผสมกับขี้วัว เอาถุงพลาสติกบรรจุ 10 กิโลกรัม ห้ามให้อากาศเข้า หมักไว้ 1 อาทิตย์แล้วจึงนำมาใช้

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปุ๋ยสัตว์

การส่งเสริมปุ๋ยสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การเลี้ยงไก่ มีวิธีการขยายพันธุ์อย่างไร

ตอบ : ไก่พันธุ์นี้ บางตัวไม่ยอมฟักไข่ เราจึงมีการแก้ไข ปัญหาโดยการทำตู้ฟักไข่

ถาม : เพราะเหตุใด หนูที่เกิดมามีจำนวนน้อย

ตอบ : เกิดได้หลายสาเหตุ เช่น 1. สายพันธุ์เลือดชิดมากเกินไป 2. ประสิทธิภาพของน้ำเชื้อพ่อพันธุ์ 3. สารอาหารไม่ครบถ้วน

ถาม : ไก่มีอัตราการตายสูง จะมีวิธีการอย่างไรในการลดอัตราการตาย

ตอบ : การตายมีหลายสาเหตุ การใช้วัคซีนในการป้องกันโรค เช่น โรคหวัดตกโรค โรคนี้จะเพิ่มอัตราการตายในไก่สูง การให้วัคซีนในการป้องกันโดยการขอความร่วมมือกับปศุสัตว์อำเภอ จะสามารถช่วยลดอัตราการตายในพื้นที่ได้

ประเด็นแลกเปลี่ยน

อยากให้โครงการหาแหล่งศูนย์กลาง หรือให้โครงการเป็นศูนย์กลางหาพันธุ์ไก่ดำภูพาน เพื่อผู้อบรมฯ ในรุ่นต่อไป ที่จะมาอบรมฯ สนใจจะนำไปเลี้ยงก็สามารถซื้อกลับบ้านไปเลี้ยงได้เลย

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชนิ : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักเข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้าง โครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตมั่วๆ เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชาผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับมาเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : คุณส่องแสง อะไรคือแรงบันดาลใจในการเลิกใช้ยาเสพติดอย่างเด็ดขาด

ตอบ : นายส่องแสง : เนื่องจากพ่อแม่เสียชีวิต ใช้ชีวิตอยู่ตัวคนเดียวเพียงลำพัง และสังคมไม่ให้การยอมรับ จึงให้อิสระตัวเองและตั้งใจเลิกด้วยตนเอง เพื่อให้สังคมและคนรอบข้างยอมรับ

ถาม : ในบริเวณหมู่บ้านห้วยสำนและหมู่บ้านรอบข้าง การที่เราจะหาซื้อยาเสพติดเป็นสิ่งที่ง่ายหรือไม่

ตอบ : นายสมบุรณ์ : หาซื้อง่ายมาก เพราะพื้นที่ติดชายแดนเพื่อนบ้าน มีการค้าขายจำนวนมาก และราคาถูก จึงทำให้คนเข้า-ออกซื้อขายง่าย หาเสพง่าย ระบาดไว

ถาม : มีวิธีการสังเกตพฤติกรรมคนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดในหมู่บ้าน อย่างไร

ตอบ : นายมานิต : สังเกตจากแววตา เขาจะหลบสายตา ไม่กล้าสบสายตา และคนที่ใช้ยาเสพติด ตาจะดำคล้ำ

ถาม : ก่อนที่เจ้าหน้าที่หรือโครงการร้อยใจรักจะเข้ามาดำเนินการ เคยมีความคิดที่จะเลิกยาเสพติดหรือไม่

ตอบ : นายมานิต : เคยคิด เริ่มจากสามารถเลิกเหล้าให้ลูกสาวก่อน ซึ่งพอมีโครงการฯ เข้ามา จึงเป็นอีกช่องทางที่ทำให้เราเลิกได้ไวขึ้น เพราะโครงการฯ ให้โอกาสและเห็นคุณค่าของเรา จึงเป็นอีกหนึ่งกำลังใจในการเลิก

บทบาทของภาคการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายนายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่ฮ้อย และ นายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามเหนือ ได้เกริ่นนำ โครงการร้อยใจรักษ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วม การดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มี อิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความ เดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมี หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุม เพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยสำน หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการ ต่อมามีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนา โครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สำรอง ข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูล ให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการ แก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มี หลายหน่วยงานเข้าร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการ แก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจาก รับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ใน หมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลตนเอง

คำถามจากผู้เข้าร่วมอบรมการแลกเปลี่ยนภาค ราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่ฮ้อยสอบถาม ผู้เข้าร่วมอบรมว่า สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ อบต.ปาง มะผ้า เป็นอย่างไรบ้าง

นายชินทร์ จรรยาไพจิตร กำนัน อบต.ปางมะผ้า ในพื้นที่ อบต.ปางมะผ้า เป็นพื้นที่ที่อยู่ในพื้นที่ชายแดน เช่นเดียวกับพื้นที่หมู่บ้านในบริเวณโครงการร้อยใจรักษ์ โดย ส่วนใหญ่พื้นที่จะมีทั้งผู้เสพยา และเสพยาบ้า ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดจะเสพยาฝิ่นกันเป็นส่วนใหญ่ และการดำเนินการ แก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ก็มีการนำผู้เสพยาส่งเข้ารับ การบำบัดรักษา แต่ก็ประสบปัญหาว่าผู้เสพยาที่ได้รับการบำบัด รักษา หวนกลับมาเสพยาเสพติดอีก เนื่องจาก อาจจะมีสาเหตุ มาจากการที่ไม่มีอาชีพให้ผู้ผ่านการบำบัด จึงทำให้ผู้ที่ผ่าน การบำบัดมีเวลาว่างงาน และหันเข้าสู่วงจรเสพยาเสพติด อย่างเช่นเดิม ส่วนผู้ค้าทางพื้นที่จะส่งดำเนินการทางกฎหมาย ในทันที

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาประธานสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

กล่าวสรุป กิจกรรมผลการอบรม และ แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาโครงการฯ บ้าน ห้วยสำน คือ การพัฒนาให้คนมีโอกาส สร้างทางเลือกให้กับคนในพื้นที่เพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การพัฒนาโครงการฯ เข้าไปพัฒนาในทุก ๆ ด้านเน้น การพัฒนาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมทุกมิติ

ในระยะแรกของการพัฒนาเริ่มจากการศึกษาบริบทพื้นที่ ศึกษาภูมิสังคมให้เข้าใจพื้นที่อย่างถ่องแท้ก่อน หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการ คืบข้อมูล เพื่อให้เกิดการระเบิดจากข้างใน ให้ตระหนักถึงปัญหาแล้วจึงพัฒนาร่วมกันในระดับท้องที่ ท้องถิ่นหน่วยงานราชการ

ที่สำคัญคนในชุมชนต้องร่วมออกแรงด้วยในทุกกระบวนการ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นตลอดโครงการฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการดูแล ไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

ได้มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ

1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน

2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไขปัญหาคือความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

1. เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหามือในชุมชนของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน

2. ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหารระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ

3. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมิงงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การจัดการพื้นที่แบบองค์รวม แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ 1.ป่าใช้สอย 2.ที่เนินเขา 3.ที่ดอน และ 4.ที่นา
2. การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อ 1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม 2. การต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง
3. การปลูกพืชปรับภูมิทัศน์ โดยการปลูกจั่นดอกแดง เหลืองอินเดีย และหางนกยูง
4. การปลูกพืชแบบผสมผสาน
5. การผลิตข้าวปลอดภัย
6. การผลิตข้าว เพื่อขายให้กับชาวบ้านในชุมชน เพื่อลดการกระจายรายจ่ายออกนอกชุมชน
7. การปลูกพืช 3 ระยะ คือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว
8. ปุ๋ยหมักชีวภาพ มี 2 ประเภท คือ สูตรแห้ง และสูตรน้ำ
9. การใช้แรงงานคนชุด เพื่อ 1. การกระจายรายได้ให้แก่ชาวบ้าน 2. ความมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และ 3. การแสดงความเป็นเจ้าของ
10. การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี ซึ่งได้แก่ บิวเวอร์เรีย ไตรโคเดอมา และเมตาโลเซียม
11. แนวคิดการกินทุกอย่างที่ปลูก ปลูกทุกอย่างที่กิน
12. การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ ทดแทนปุ๋ยเคมี
13. การสำรวจแหล่งน้ำในหน้าแล้ง
14. ประเภทของอ่างพวงสันเขา มี 2 ประเภท คือ อ่างพวงพลาสติก และอ่างพวงขอยซีเมนต์
15. การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ โดยการติดมิเตอร์
16. การปลูกหญ้าเนเปียร์หวานพันธุ์สุราเอล เพื่อนำมาใช้เป็นอาหารสัตว์
17. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ กองทุนยา/วัคซีน กองทุนอาหาร และกองทุนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับคนยากจน
18. การขุดอ่างพวง ต้องขุดบริเวณกลางเขา เพื่อป้องกันปัญหาการเกิดดินทรุดตัว
19. อ่างพวงสันเขาสามารถใช้น้ำได้ประมาณ 12-20 ไร่

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การนำระบบกักน้ำไปใช้เป็นระบบส่งน้ำ
2. การนำกฎระเบียบการเข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไปปรับใช้ในชุมชน
3. การนำสารชีวภัณฑ์ ไปปรับใช้ในการลดสารเคมีในแปลงนา
4. การปลูกพืชปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่ เพื่อร่มเงาและความสวยงาม
5. การปรับแนวคิดชาวบ้านในชุมชนให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
6. นำปุ๋ยหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ไปใช้และเผยแพร่ให้เกษตรกร เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิต
7. นำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ให้กับชาวบ้านในชุมชน
8. นำแนวคิด 1 ไร่ 1 แสน ไปเป็นแปลงสาธิตในตำบลให้ชาวบ้านได้เข้ามาเรียนรู้ เพื่อไปใช้ในครัวเรือนได้

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/53 องค์การบริหารส่วนตำบลปางมะผ้า อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	93.48	6.52	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	78.26	21.74	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	76.09	23.91	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	69.57	30.43	-	-
วิทยากรมีความรู้	86.96	10.87	2.17	-
สถานที่อบรม	63.04	19.57	17.39	-
สถานที่พัก	52.17	23.91	23.91	-
อาหารและเครื่องดื่ม	71.74	15.22	13.04	-

หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 46 คน จาก 60 คน